

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

Caput 5,6 & 7

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

alijs, no' ois ueritatez attingere. Ut
Seneca lib 6. natus q' p'om' e'3 ait. Sat
magis animi fuit rax latebras capere
dimo nere: Nec res ulla consumata e' dum
incipit in omnia negotia longè p' a p'fecto
fuerit exordia. Quasi hinc de totiq' ac
p' hinc inter se distinctione a p'fecto ac ta p'ter
mittit qu' a p'fecto conuenit in 2do cap. p' m
p' p' in utraq' p'ter solidissime disputa
tas supponit. Cuius quoq' aequales p'ter
amplecti uolens in 1o p' p' q' p' 8. Cuius
dion' auctori de nat' diuisione atq'
ex sententia sexta sunt conuenior ac p' hinc
auctoritatib' robore firmior ita quoq' ror
gformior adeoq' ueritati longè propior exi
uari debet.

Leg. Casinob.

Caput 5. 6. & 7.

Reuerberis eorum opinionibus q' vni duntaxat ut a p'
nta uen' ueritatum principia posuere hic capit
by incipit p' hinc p' hinc uera sententia decla
rare; cui declarationem comedi instituerit sui
infimib' fctm font: Principia salte aliqua

sunt gloria, late sumptio gratiarum nomine. Per hoc
 hoc ex eis omnibus quibusque: Sed a gratia
 fecerunt principia quaque, ut optima nonnulli
 ne dubitantes veritate ipsa cogente. Nam ut
 scripsit Menander: venit in lucem veritas ut non
 cogita: Et D. Thom. hoc loco ait: quod lapis
 nulla cognitione antecedente suscipit impetu in
 centrum vergit; ita summa mens interdu
 si nulla cogita ratione tacita quadam in
 impulsu veritatis ipsius in veritatem quasi
 in suum centrum pergit. Fundamenta hoc Aristoteli
 ut & alia plerumque generata et principia ab
 arte ceterisque prout diu solita quoniam sequen
 tibus explicabimus a principii definitione mitis
 factis.

27
 prelati autem quoniam
 per aliquam gratiam.

Quid sit principium

Quæstio Ima
 Inter hoc tria vocabula supra ab arte posita prin
 cipia causa elementum hoc est asserendum deseri
 ne quod principium habet latius pateat quolibet po
 sitionem. Item principium latissime patet
 cum omni causa & elementum sit principium.

NB
 Distinctio inter prin
 cipium causam & ele
 mentum.

principium latius patet
 quia causa & elementum.

nō in inuversa; Punctū. n. ē principiu' mēbra
de unitas numeri & priuatio rerū naturā
in cā ut elementum. sic in dimensio pō est
principiu' filij quō tū nequaquam uocari licet
cāz ut elementū filij. Cur uō generis de
Aores patem cāz filij ac spō filij; lati

Videndi comitib: in uō S August. & Hieronymus De Ina sub

stia ac sapia cāz uocantur explicat in 1.
mi p. 1. q. 1. art. 1. comitib: Cā uō latig

Cā latig patet quom
elementū

patet quā elementū in cā elementū sit cā nō
oī cā elementū: Finib: n. efficiens & exen

Quomō distinguitur cāz
de elementū

plur, cā it nō tū elementū; Elementū n. oī
intrinsicū sit reūz quas componit q cā reūz

Quomō patet ad cāz tū

n. requit quōmō nōq. excludit q pōmō in cā
prioritate seu spō seu nā & cum distinctiōe

Quomō patet ad principiu'

essentiali saltem numerica eo q cā sit id
cūq. Ere sequi aliud: Ad principiu' uō solum

modo requit processū vng ab altero; Unde
quomodo cūq. processū illo sonat sine factū
ordinem quomō dies procedit à crepusculo;
sine factū doctrinam quomō scia procedit

à sub principijs & conclusio à pmissis; sine futm
 efficientia quomodo calor in aqua procedit ab
 igne; sine futm quomodo aliud gomb confarum
 sine quomodo alio modo. Et id q procedit princi
 priatum. Dicitur quo procedit principiu dicitur. Dicitur
 ut pmi itaq futm oq latitudine sua futm
 sumpti abstractit ab oi caualitate & effici
 entia ab oi prioritate sine tpsis sine nat
 ab ipsauct demu essentiali Distinctione nume
 rica.

Quibus dicitur prin
 & abstractu & q principiu

Nota.

Quaestione an sint principia rem naturu ptermittit
 adeo naq certa est ee aliqua principia
 quatuorq tandem sint ut non tm nulli re
 toru negant sed plurimu quoq studij in illis
 representis collocarint ut ex dictis patet. Me
 galia tm quoru meminit Atoz quo Metaph.
 videtur negasse oia oia principia. Volebant
 n. totaz rei subthaz ee naq. Maaz ee cryp
 actu & in corruptioe rei totu corumpi ita
 ut nihil illig remaneret; Rem uo genita
 futm se totam produci ita ut nihil illeg
 ante fuisset licet quederent illam naqz
 acutibz mutari & subigi pte. Sed sic dicitur

Quare omittit eum
 An sint principia
 rem naturu.

principium ut et in lib. post. diximus ita def
 in 1. Metaph. c. 1. Principium est primum
 id ex quo aliquid aut est aut fit aut cognos
 citur. Et in hoc 1. p. 1. c. 1. principia sunt
 q. neq. ex se neq. ex alijs s. ex ipsis oriuntur.
 Hae posteriori in sequenti q. sione declara
 bit De priori autem pauca. Quotum loquen
 do tria principiorum sunt genera cognoscendū
 dicta q. res in cognitione ab illis pendat.
 1° principia in fieri seu fieri q. alijs actib.
 2° principia generationis productionis transmuta
 tionis & factionis. Dicitur q. requiritur ad
 NB hoc ut res fiat sine postmodum re-facta ma
 neat sine res. q. am. Deniq. sunt principia
 3° in factis esse q. et principia constitutionis &
 positionis, essentialia & intrinseca nominat.
 His ita intellectis sciendum est vobis illos
 Quod vobis ex utro
 de his loquitur.
 Ex ut vade C. utaq. x. p. 1. idem vales
 Invenire ordinem primum quem habent principia
 ut ad esse ut ad fieri ut ad cognoscendum ut se
 sus sit; principium est ordinis primum in actu
 ut et essentia rei iam constituta & perfecta
 vel

vel de generatione & production ut de cognitione
 ipsius. Est autem haec principij coiter sumpti d*istinctio*
 in duo non una simplex sed coagulata cuius una
 est unum principio in se applicari ut ac d*istinctio* ab
 re altera: Hinc si q*uod* separatim s*unt* princi
 pia d*istinctio*ne velut ita dicendum erit: Pr*incipia*
 infra generationis s*unt* vnde ut q*uod* q*uod* res s*unt* *distinctio principij generandi.*
 fit d*istinctio*.

Si dicas definitione hanc principij e*ss*e redundante*m*, d*istinctio* 1*o*
 e*ss*e q*uod* satis fuerit d*istinctio* principij e*ss*e id q*uod* primum
 est cum nihil referri possit q*uod* quatorum primum
 e*ss*e principium non sit. Deinde si o*mn*ia aliq*uod* d*istinctio* 2*o*
 addere necesse fuerit addendum hoc solum fuisset:
 Vnde aliq*uod* est q*uod* unde unumq*uod* est vide
 quod fit de cognoscitur. Respondet ad p*ri*m*am* Solutio 1*a*.
 non e*ss*e ad principij rem p*er*fecte declaranda*m*
 si n*on* p*ro*cedat simpliciter ut ab aliquo certo
 nisi accedat ordo ad aliq*uod* cuius est principij
 seu ut vocant ad principiatum. Ad alterum Solutio 2*a*.
 d*istinctio* satis q*uod*den e*ss*e p*ro*hibere si additum fuisset
 Vnde aliq*uod* est ut explicatio n*on* aut et rei sig
 nificata confusissima d*istinctio* tradere; non
 q*uod* eadem s*unt* principia ipsiq*uod* rei q*uod* s*unt*

eig affectionibus & cognitionibus; sed quia esse latius
sine sumptum ipsum quoque fieri & cognosci
complectitur. At non si ea primum ad se trade
da erat quod namque ipsi explicato ac distincte
ante oculos proponeret necesse est fuit aliquod
quod essentia velos eadem complecti id quod
accurate sapientibus consistit. Atque progressus
a perfectionibus se meminit esse realiter completi
ac perfecti quod significat verbo est; deinde esse
realiter inchoati quod indicant verbo fit; postea
modo esse cogniti quod significat verbo cognoscitur.
Itaque verbo est complexus est omne esse quod
se ponit in predicamentis. Verbo fit est illud
reductum quod nomine generationis sine substantiis
sine accidentibus significat. Atque ad ea predicantia
ta reductum in quibus ponitur res genita. Verbo
autem cognoscitur est esse quod res est opera intel
lectus. Daretur quod particulas illas optima
rue ab ista hac definitione summo comple
sas.

Quaestio 2da

De altera Definitione et
numero principiorum.

70

naturalium.

Remanentium principia est septem &c. sub verbis
determinat Aristoteles: ^{Altera de his princi-} ^{piorum.} ^{78.} ^{Quomodo sumat pro-} ^{positio Ep.}
Oportet principia neq; ex altero
tibus esse neq; ex alijs & ex his omnia; quam
uersione paulo comodiore supra posuimus. Ad
cuius determinandam maiorem notandum quibus no-
tula Ex notandis generatim accipiuntur ut notat
habitudines aliorum causarum in proprie accipi
& ordine ac habitudine principij ut genera
lib & compositionibus ut termini a quo & pro
ductionibus; per quos eandem ptinendam differi-
mer indicantur ut principia physica
& causae externae efficientes Finem & Exem-
plar. Efficiens n. est a quo, Fines propter
quem. Exemplar ad imitationem res
quae efficiunt. Ex quo sequitur Elementa
ex quibus mixtum generatum non esse principia pri-
ma; tum quia fiunt ex alijs tanquam ex prin-
cipijs essentialibus; tum quia mixtum non fit
ex his tanquam ex partibus essentialibus mixtis;
tibus saltem formaliter & actu sicut in

Epistola de accidentibus
in libro

Nota

Ratio 1ma

Ratio 2da

NB.

Res duobus modis
potest fieri.

10.

lib: et generatione doceri solent. Denique ex
dunt et hae definitione accedunt et oia ea
ex quibus nullus corpus nascitur unde ut sunt fig
Nota. ^{menta} ^{substantia} ^{separata} ^{de} ^{et} ^{de} ^{sequitur}
nihil esse primum principium ob stare quod tam
maius quam forma divinis libris componantur ex
sunt partibus integranlibus: sicut enim compositio
ex partibus metaphysicis ita nec compositio ex
partibus integranlibus principium simplicitati nihil
propter efficit. Ratio prima est quia propter Meta
physica non re sed ratione distinguuntur: Ratio 2da
quia licet propter integranter corpora distinguantur
separatim ac separatim in ipso tamen toto integro
quod actu existunt non nisi accidentibus et signatione
a se mutuo secerantur: Accedit quod non totum physice
cum et essentialiter sed totum quantum seu mag
nitudine his partibus efficiatur. Et de notanda
rem ab integro duobus modis fieri potest loquendo videlicet
et fieri proprie ac physice quo pacto totum fieri
& produci potest vero confieri & conproduci dicitur. Unus
modus est quia nihil effectus illius quod fieri dicitur antea
fuit sed secundum totum suum esse & propter omnes

quod h[ab]et p[ro]ducit: Et sic mod[us] d[omi]ni creatio[is] co[n]ue[n]it, h[ic] mod[us] d[omi]ni creatio[is].
 m[od]o, soli d[omi]no en[im] ad illam m[od]o i[n]finita r[ati]o[n]em
 de qua t[he]ologi in 1^a p[ar]te d[omi]ni d[omi]ni q[ui] t[er]m[in]o d[omi]ni
 ta et d[omi]ni in sua p[ro]p[ri]a l[oc]o c[on]s[er]u[er]e
 Et sic m[od]o d[omi]ni: Creatio e[st] p[ro]ductio rei ex d[omi]ni creatio[is].
 m[od]o s[im]p[li]t[er] s[ed] ex nulla p[re]supposita m[od]o. Alter 2do
 mod[us] est q[ui] effect[us] q[ui] fieri d[omi]ni n[on] toto p[ro]ducit
 s[ed] aliqua p[ar]te ei[us] ante fuit ex qua d[omi]ni in qua
 altera p[ro]ducit: Et sic p[ro]ducendi mod[us] d[omi]ni p[ro]ducit q[ui] creatio.
 g[er]atio co[n]ue[n]it, re[sp]ect[us] creatio[is] quam ea est
 p[ro]ditio nulla ut p[ro]dit effect[us] totu[m] d[omi]ni
 p[ro]ducere. Sed p[er] q[ui] ut alij subiectum sit aut
 fuerit in quo d[omi]ni ex quo p[ro]ducit aliam re[m] qua
 forma d[omi]ni ex cui[us] forma ac subiecti co[m]positio
 fit co[m]positum q[ui] d[omi]ni factum s[ed] g[er]atio h[ic]
 2do modo. Itaq[ue] ad istum p[ro]ductio[n]is mod[us]
 requir[er]e ut subiectu[m] q[ui] erat aptu[m] habere forma[m]
 d[omi]ni t[ame]n n[on] habebat p[ro]p[ri]a p[ar]te m[od]o
 agentis eandem forma[m] accipiat q[ui] e[st] subiectum
 mutari.
 H[ic] notat[ur] e[st] prima conclusio p[ri]ncipia rem[an]entia
 natum s[ed] co[n]tra[ri]a. Non ite[m] ideo con
 clusio v[er]itate de omnib[us] s[ed] p[ar]ticulariter et
 q[ui] h[ic] conclusio
 s[ed] intelligit[ur].

mit finte q natty in naagnag gnatioe coxcurat
 aliqua pncipia contraria. Supposito corphi
 lespreca confensa paulo supig indicato conclusio
 probat hanc gelsio nem eandem rae rae probat ffetes: Conditio
 nes ghanom' & gden primorum convenit
 pncipis rautob' q sunt gtraria pbr Anr
 qa et prima cotraia neq ex se neq ex alijs
 sz ex ipsis ois fiunt: q pncipis rautob' que
 nint gditiones primoru gtriarum. Anr pbr:
 pncipia ghanom' pncipia gtriarum duo st gtra qdam n. sunt
 pncipia qdam pncipia pncipia pncipia
 pncipia gtriarum. 4 1a qualitates calor frigus humor siccitas.
 Ex haru varia cooptione in fiunt gtraria
 Secunda id est 2da qualitates gtraria utal
 hum nigrum Dulce amarum &c: ipsa neq
 ex se mutuo neq ois ex alijs fiunt quia
 si ex alijs fierent ipse non esset prima.
 Secundu genui primoru pncipioru gtriarum
 pncipia ex qob omnia fieri manifestu
 est: Album n. fit ex ror albo homo ex
 ror hore. Huius rae est: qa fieri aliquid
 singtr e augere nom' esse q ante no dabeat

pncipia ghanom'
 pncipia gtriarum
 2a

4 1a Qualitates

Conditio gtriarum
 genui primoru pncipiorum

Ror huius

Cognoscimus, cu' oia illig principia cognos-
cimus: s; infimtu p'ncipiū n' p't 9° & c. Rationes
alibi duas s; p'ter initio b'ti cap. quab

Vide col.

Vide apud ed.

Conclusio 3ta.

3ta sunt principia
probat.

Conclusio 3ta Principia s; plura quā duo
s; tria s; cōtraria ut patet ex aspectu
s; duo g'nera nō p't minorem agere & pati nisi
circa unū subiectum q' ponitur e' principium

probat edo.

3^{trium}. Dando: Illa principia nō sūt e' au-
dentia q' s; p'ter substantia. At substantia
proprie nihil e' g'nerum q' principia proprie
nō sūt g'nera s; p'ncipiū tū opposita, p'nci-
piū aut nō est nisi in subiecto apto ante ad
formā recipendam. q' p'ter formā & p'ncipiū
autem q' sūt duo principia e' et tertium
i' subiectum seu mō.

Conclusio 4ta.

3ta s; p'ncipiū p'ncipiū
capit ad g'nerationē

probat 1°.

Conclusio 4ta Ad oēs g'nerationē sufficiunt
tria principia nempe forma & p'ncipiū q'
sunt g'nera & mō q' duo h'ec g'nera
successivē recipit. probat omne q' g'nera
progredih' à non esse ad esse aut igit' p'ncipiū
dih' à nō esse sicut i' à nihilo aut à non

esse sicut quid a carentia in alium p[ro]p[ri]a.
 Sed p[ri]mu[m] dicitur a p[ri]ncipio & secundum ex quo sequitur
 ut q[ui] generat progredi a sua p[ri]ncipata rei ge-
 neranda forma ad eandem materiam ut iam sit
 illam formam qua[m] suscipere poterat: cum aut
 p[ro]ter ista nihil aliud ad generationem requiritur se-
 quitur t[er]tia dicitur esse generationis p[ri]ncipia. & do-
 & b[ar]o. Amatio d[icitur] finis p[ro]p[ri]a p[ri]ncipia &
 neq[ue] flura s[unt] neq[ue] pauca. patet s[ic] q[ui]a
 cum dicitur generatio est mutatio alium ex non
 esse ad esse p[ro] non e[st] it[er]m[in]u[m] terminu[m] quo
 nempe p[ri]ncipia; per e[st] it[er]m[in]u[m] terminu[m] quo
 quem nempe forma; vocabulo aut ali-
 cuius generat subiectum seu materia. Res
 hanc suo more brevit[er] ac p[ro]legant cap[itu]l[um] 7. q[uestio]n[em] 1. at
 conclusio[n]e. telorant p[ro]p[ri]a combe. p[ri]ncipia
 q[ui] ad Socratis generatione[m] p[er]tinet s[unt] p[ri]ncipia
 man[us] & s[unt] p[ri]ncipia q[ui] est forma h[uius]; e[st] q[ui] h[uius]
 illa hanc excipit hanc illam p[ro]ficiat; illa hanc
 pulchritudinem amat hanc in illis g[er]m[in]o co-
 quiescit; Amata u[er]o Socratem ipsum componit.
 Sed p[ro]ter illas d[icitur] et 3[um] p[ri]ncipium

patet 2do.

Hanc rem affine sic telorant combe.

nimirum eundem aia vatis priuao q in maq
pafuit & auerfu forma abolita est. plura
pro reuelatione hac arguta videant apud
Atem & comentatores in eundem.

Vide inter alia.

Conclusio 5ta.

¶ huius.

probat.

probat.

probat.

Obiectio.

conclusio 5ta. Dicitur tunc quod tria genera sunt
et principia nempe materia & forma per
se. Ex illis aliis 10 componitur in quibus ulti-
mo resoluitur: scilicet res res ultimo resoluitur
in materia & forma 9° ex his tunc componitur
9° duo tunc sunt constitutiones seu compositiones
principia. Et dicitur per se quod si quod esset aliud esset
nunc principia scilicet hoc non est 9° tunc duo pro-
bat Minor quia priuao respiciat forma &
altera fugiente auedit altera 9° ut sic
autem simul existant: 9° ad eundem compo-
sitionem tanquam spiritus per materiam coalescunt. Et dicitur
istis res componitur per se existat tunc res existit de se materia
& forma ad autem per priuaoes materia & forma sunt principia
constitutionis per se: putatio de tunc principia per autem compositionis que
tergo solum auedit materia ex qua res per se componitur: putatio
de se per priuaoes. Si dicas quia duo idem idem sunt tunc eius
unum test principium eundem est alterum scilicet priuao de materia
idem est 9° autem materia est principium eiusdem, priuao quoque oritur.

Respondet primas de maas, id est, esse mater & fundus ad aut foris: Solutio. 34
 Cognitur autem hoc sic de primas ut est primas seu foris q
 parte a maas distinguuntur: nec res soluta ulla res composita
 in primas nisi qd auras quatenus si: au dicit maas in quam
 res se resoluta: Si dicat res artificiales a resoluta in obscuro rda.
 maas & forma neq; n. proposito resoluta in xbum Est qd est
 est forma neq; dicitur in sua forma. Solutio.
 Alia e. n. videtur alia alia maas; quibus dici potest et res
 artificiales resoluta in sua forma. Si resolutio non tunc dicatur
 et illis res qd manet et illis qd non manet resolutio facta.

Quaestio 31a.

Continens solutionem dubiorum quorundam.

Et in dubium recte supra sit explicata Vocula ex m rda Dubium
 Altera de hoc posita: cum dicitur ex principis esse oia rda. dicitur
 qd putent illas, sed rda loco cum utiq; principia dicitur neq; ex se
 neq; ex alijs esse importare habentem in plus compositio, in nero
 addit. Sed ex ipso. Et oia ex primis habentem in plus compositio
 ter qua terminat. A Causa. Solutio.
 culam ex se eodem no auferenda esse ita utiq; ut sicut dicitur;
 nem ut in plus compositio ut terminat. A quo utruq; n. com
 plectitur verbum illud sunt in principia dicitur ex ipso. Et oia
 i constant aut sunt. Ex quo patet qd respondendum sit ad
 hoc illud argum quo nonnulli putant se putant primas, no esse prin
 cipium eo qd ex illa nihil fiat. Solutio.
 ex primas nihil fiat tanq; neq; existente lim autem composito
 fit in aliqd ex primas tanq; tanq; ex eo unde p. sit noty.
 Et transmutatio non aut illud solum a quo non existet,
 te fit aliquid. Sed et illud ex quo non existet fit aliquid.

id est à quo aliquid se movet. Sed à quo se atq; est
motus & transmutatio in se hanc recte dicitur tale ex quo
aliquid fiat, quomodo dicitur fletus album fieri ex non
alio. inquit ex non nigro id est ex eo à quo tanquam
non inexistente procedit mutatio sine à privatione
q; est terminus à quo privationis in omni productione.
Licet album nigrum & c. possint et esse terminus
se secundum. Per autem non fieri potest ut aliquid generetur
ex non generato ut Musici ex albo quatenus acci-
dit illi q; fit musici ut sit albus. Si dicatur
Sine seque privatione raris fieri esse simile. Ne
spondeo nullum non privationem privationem fieri ex alio
si accipiantur eo modo quo conveniunt. Ita accipi
dicitur videtur esse abstracte. probatur q; ut sic ne
fuit quidem q; nec ex alio nec ex se fuit. Hoc
patet q; sola generata se existens adesse
sola accidentia sunt teste fletu ex hinc libri textu
64. d. 7 Metaph. ex textu 26. d. 27. Si iterum
nister: Compositum se existens ac sapere non nisi
20e forma dicitur potest ex privatione fieri quippe
in solis forma privatio in natura nihil: q; cum
omne gentium efficiatur ex generato. & ex privatione sui
essentia forma generatur non efficiatur non compositum.

Obiectio.

Solutio.

Obiectio alia.

Respondet oppositio gigni seu effici ex primario n' rōe Solutio. 35
sui adaequale sine sedm se totum s' rōe partib
rōe forma ex qua componit.

Dubium 2do. Cum contrarietas principis naturalibus quoniam Dubium secundum.
ut supra dictum e' nō in proprie dictis contrariis s' in prima
tine sola oppositio cordat. Dubium e' recte rōe
hanc oppositioe contrariis rōe affecterit. Respondet Solutio.
optimo in re illum primarioe opposita contraria uo
citare. patet inde q' q' dictiones contrariis uere
proprieq' distorum Ino quodam illu quoniam: Na
sub eodem g'ne plurimu' differunt; s' a primatio
ad illud plurimum rōe ad q' spectat eig' habi
tur. Deniq' n'pe distat in inter eos & ut sunt
in finita sit distantia; saltem tanta e' s' a mai
or quata est in' albu' & nigrū q' proprie sunt
contraria: praeterea eodem subiecto mixta &
suae sine n'pe p' primarioe & postea forma & e' co
uerso: consequent' ab eodem subiecto mutuo se
expellunt. Id tamen discrepantia e' q' uera co
trarietas sit inter duos terminos positivos
V. g. in' albu' & nigrū; Haec rōe g'ra
rietat' in' eos quom' alter e' positivus alter
negativus ut inter inforsē & equitate, in' hunc
& bene rōe. Sed quare eadem primarioe
opposita uocant' contraria prima? Respondet Solutio.

Deinde prima dicitur quod non oppositum generis ad prima
 tunc opposita redduntur, unde in 10 Metaph. textu
 15. principum generis uocabatur oppositio habitus
 & privationis. Deinde quod in se habet et liquam opposi-
 tionem primam quod non generis ad seipsum redduntur
 de illis dicitur. De contradictione est dicitur
 quia includit privationem ut dicitur in 10 Metaph. De
 relationibus & generis proprie idem ostendit. Nam
 quod in se habet est in generis et se per modum primam
 non includit privationem, quam includit, per se habet
 non generis et se per modum forme sui habitus. Et
 est per se habet et inaequale se habet. Haec
 porro una sunt generis nominatum in substantia
 et clarum non alia ob causa nisi quod oppositio pri-
 uationis per se principalem in substantia inuenitur
 in aliis et dicitur ac in generis principalem. Et tenet
 magis hoc ex Aristotele et Alexander simpliciter magis
 hoc loco principia essentia substantiarum in
 quibus alia dicitur esse sunt. Quod non est
 per se idem est in substantia et ab eadem deinceps
 fuerunt in alia genera ita et aliorum generum et
 contrariae ob eam quod est in substantia in se
 Quare principia generis obtinebant. Principia quod genera non sunt
 substantia per se et quod substantia sit principium

Nota bene.

Quare principia generis obtinebant. Principia quod genera non sunt substantia per se et quod substantia sit principium

omnium auctum & consequens principia alio in prin
 aprom in alijs generibz. Ceterum autem laesa
 generat ut nre in diffinis oppositis p quab
 sumu genibz in species dividit ut corporeu
 & incorporeum. Si autem sumum genus divi
 dat q diffinas positivas ut Vg: quantitas
 in g'tima & discreta erit nihilominus ad huc
 una prima generatibz. Na diffina impleta
 or habeat se p modum prima homibz pfectior
 coha p modum habitus.

Dubium 3um Quomodo principia p maneat. *Re Dubium Tschium.*
Solutio.

Spondeo generatim & utitur loquedo sic principia
 orbz generare; p n. manet principia ad g'tima
 tionem universi. In specie vero loquedo in oi
 generatione tria & in omni compositione duo manet

principia. Respondet deinde ex ipsa natura prin
 aprom provenire stabilitatem hanc & permanen
 tia hoc ipso modo q nec nec ex seipso nec ex
 alijs fontibz nec ullo alio modo p'm q principia
 p'ia p' transtantur. Unde p'ia e' et sponso *Obiectio cois.*

ad id q' communit' objei solot: q' forma est no
 e' p'ua & coha p'ua ex ipse forma p'
 s'istere n' p' q' fallum e' principia manere

q: dicenda n. est principia p'ia p' manere *Solutio.*

quatenus in omni transmutatione quicquid ea specie
fiat respicitur; ita ut nihil unquam fieri aut
corrupti possit quin sit et tunc forma in aspectum
sine sit simul sine successione: Et licet aut
nigrum dulce amaram &c. n. Et manet quod
in omni transmutatione respicitur ut patet.

In idem quodammodo recidit quod alij dicunt principia se
maxime secundum propria suam rationem eo quod nunquam mutentur
secundum rationem ac modum principia et quod ipsa nunquam prin-
cipia sunt. Et ex hoc manifestum est parum inter
esse ad hanc rem explicandam hinc forma iam nita
dicitur sine alioque introducenda sicut hinc ut illi
principia dicantur esse principia rerum naturalium. Quia
nisi non dicendum sit neque forma iam existens
expellenda neque ipsius generationis numerari in prin-
cipio. generationis quippe cum neque hinc neque illa sicut
principia forma introducenda in conceptu spirituum
generationis includat & consequenter fatendum est
forma abentem neque se ad generationem recipere
generationi. Et hoc accidentarium nam licet (quod
divina virtute fieri solet) nulla proinde forma
expellenda exparet introductione in forma unquam
in natura generationis sua generet.

Dubium 4^m. Quomodo ordinantur inter se principia
 primi ad hoc respondeat illud nomen: Quia
 sunt principia hinc hinc non ordinata quodammodo
 ideoque in partibus spiritibus sunt ut in mundis officio
 cum primitati quod salua consistit quantum prioribus
 la sunt ex quo componantur. Itaque perfectionis
 sui intentioni ordine in bono consistit forma <sup>Quaedam principia in
 se sunt in ordine per
 rationem de.</sup>
 2^m natura 3^m primitas. Contra u^o expectationis <sup>Quodam ordine ex
 perfectionis</sup>
 ordine in se hinc uendicat primitas quippe a
 qua generatio primitas sunt 2° de rebus primitas
 natura quod transmutat. 3° hinc forma cedit quod ut
 tunc introduit. Ordine existentie in se ut <sup>Quodam ordine ex
 perfectionis</sup>
 natura 2^m primitas. 3^m forma quod natura est subie
 ctum forma ac primitas. Ordine generis <sup>Quodam ordine ex
 perfectionis</sup>
 nature 1° cognoscit natura 2° de primitas 3° hinc forma.
 Ordine cognitionis distinctae & perfectae <sup>Quodam ordine ex
 perfectionis</sup>
 debet forma 2° de natura 3° hinc primitas: quo
 n- aliquid magis est ens eo est magis natura sua
 aptum est cognoscit: sed forma magis est ens qua
 natura & hoc quam primitas. Itaque illud porro cog
 noscit per analogiam ad forma sicut de primitas
 sicut de habitu.

Capit 8 & 9.